

DOI 10.36074/grail-of-science.14.04.2023.082

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ

Алієва Світлана Октаївна

Кандидат медичних наук

Асистент кафедри променевої діагностики, терапії, радіаційної
медицини і онкології

Одеський національний медичний університет, Одеса, Україна

Бондар Олександр Вадимович

Доктор медичних наук

Професор кафедри променевої діагностики, терапії, радіаційної
медицини і онкології

Одеський національний медичний університет, Одеса, Україна

Анотація: Академічна успішність студентів відіграє важливу роль у формуванні майбутнього лікаря, лікаря-онколога, лікаря-онкохірурга. Тому будь-яка активність, спрямована на підвищення академічної успішності учнів у різних сферах освіти та підтримання статусу університету на високому рівні, залишаються актуальними у всі часи, а тим більше в період війни.

Ключові слова: медичний вуз, додипломне та післядипломне освіта, інформаційні дистанційні та електронні системи навчання, зворотний зв'язок.

Вступ: В даний час система медичної освіти в Україні зазнає змін і вживає стрімких заходів щодо організації освіти спочатку в умовах COVID, а тепер в умовах війни. І в нинішніх реаліях довелося зіткнутися з несподіваними труднощами: дистанційного навчання, навчання в умовах оголошення повітряної тривоги, відсутності світла та ін. Система освіти виявилася "на першій лінії фронту" з великою кількістю студентів та педагогів. Метою нашого дослідження було активізація та розвиток інтелектуальних властивостей студента, який навчається в умовах дистанційного навчання.

Закриття навчальних закладів та екстрений перехід на дистанційне навчання, перехід студентів в інші освітні заклади, пов'язані проблемами зумовленими головним чином недостатнім технічним оснащенням, а також відсутністю зорового контакту з викладачем, а також той факт, що студенти не зможуть проводити та відпрацьовувати практичні навички у ліжка хворого, призвели до того, що виникла загроза зникнення якісної освіти студентів, у тому числі й студентів-медиків. Ці та інші проблеми кидають виклик системі освіти та пристосування роботи в умовах критичної ситуації.

Однак, незважаючи на очевидні виклики та проблеми, новий формат навчання надає широкий спектр можливостей та перспектив для зміни та вдосконалення освітньої системи в медицині, для яких критична ситуація створює форсовані умови для удосконалення. Сучасні технології, в даний час, з раннього віку розглядаються як основний можливий засіб отримання інформації та навчання [2]. Цим студентам властиве так зване кліпове мислення. Вони краще сприймають короткі, яскраві, чіткі форми викладу, що характеризуються зміною образів за відсутності контексту, але мають проблеми у комунікації. Все частіше в усьому світі фахівці говорять про зміну підходу до презентації матеріалу. Дистанційна освіта дозволяє змінити формат викладу матеріалу. Пріоритетом можуть бути яскраві, чіткі та наочні презентації з образними та незабутніми формами. З того моменту, коли в Одеському національному медичному університеті, згідно з затвердженим графіком, почалося проведення дистанційних онлайн-занять для студентів усіх факультетів та напрямів освіти, розпочалося дослідження щодо покращення якості медичної освіти онлайн. На підґрунті вищевказаного та належних наукових розвідок можна виокремити подальші позитивні фактори інформаційних технологій, що підвищують ефективність отриманих знань у здобувачів:

1. «Індивідуалізація та диференціація навчання.
2. Підвищення активності.
3. Допомагають інтенсифікувати навчальний процес.
4. Підвищення мотивації навчання.
5. Створює умови для самостійної роботи.
6. Сприяє формуванню самооцінки в учнів (студентів).
7. Створює комфортне середовище навчання» [3, с. 55–56].

Застосування засобів зв'язку (електронна пошта, глобальна, регіональна й локальна мережа) встановлює для навчання перспективу реалізувати на думку:

- «оперативне передавання на відстані інформації будь-якого обсягу і виду;
- інтерактивний, оперативний зв'язок;
- доступ до різноманітних джерел інформації;
- організацію спільних телекомунікаційних проєктів;
- спілкування та обговорення проблем, участь у телеконференціях, Вебінарах, чатах, форумах, блогах та ін. [3, с. 59].

В інституті створено всі умови та засоби для проведення дистанційного онлайн навчання. Зокрема, з метою підвищення якості освіти та впровадження передових інформаційних технологій в освітній процес удосконалено перехід на кредитно-модульну систему організації навчального процесу та запущено систему електронного навчання (CEO) moodle.sammi.uz. , Teams. В рамках цієї системи студенти можуть: отримати доступ (за особистим кодом) до навчальних матеріалів, розміщених на даному ресурсі та відкритих для нього відповідно до навчальної програми; отримати поточну інформацію про проходження навчальної програми (залікові бали, оцінка роботи викладачем з дисциплін поточного курсу); отримати доступ у режимі самотестування до матеріалів

оцінки знань з дисциплін; читати дошки оголошень, ставити питання на форумах та особисто викладачам. У той же час на сайті університету розміщені більше десяти терабайтів інформації, у тому числі методичних розробок, тестових питань для контролю знань студентів, матеріалів для практичних занять, матеріалів до лекцій, презентацій, і всі вони розміщені у вигляді єдиної впорядкованої системи. Також у системі розміщено більше електронних книг, 3000 відеоуроків, у тому числі англійською мовою.

Основне призначення кафедри онкології – дати міцні базисні знання про онкогенез, клінічні прояви захворювання, тактики лікування та диспансеризації, а також функціональні особливості життєдіяльності хворого на онкологію, що отримує хіміопроменеву терапію. Робота студентів на практичних заняттях на онкологічному практикумі є однією з найважливіших форм обов'язкової навчальної діяльності, що дозволяє студентам краще розкрити загальні закономірності життєдіяльності, виникнення та розвитку патологічних процесів, реакцій компенсації, зрозуміти причинно-наслідкові відносини між явищами, що вивчаються, запам'ятати, закріпити в пам'яті професійні, теоретичні знання, лекційний матеріал. У зв'язку з цим кафедра онкології ОНМедУ розробляє нові активні форми викладання дисципліни, націлених на активізацію розумового логічного мислення, можливо з елементами уяви особливо, що стосується організації проведення практичних занять зі студентами. Використання курації пацієнта в навчальному процесі медичних університетів розраховане на краще сприйняття студентами суті аналізованих захворювань та програмного матеріалу, та на те, що студент, зібравши скарги пацієнта, анамнез захворювання, краще зрозуміє та запам'ятає ключові симптоми та патогенетичні механізми конкретних форм патології, легше навчиться шукати та знаходити правильне рішення при наданні допомоги хворому, тобто набуває елементарних навичок, необхідних переходу в клініку. Однак не завжди курація пацієнта може дати потрібні дані для аргументації діагнозу, у багатьох пацієнтів виробляється негативна реакція на часте щоденне присутність студентів і т.д. Чим замінити їх проведення у процесі навчання предмету, не знижуючи, а, навпаки, підвищуючи до нього інтерес слухача, роблячи його більш багатограним, глибоким і різнобічним, тобто підвищуючи пізнавальний потенціал пропонованої наочної інформації?

Матеріали та методи: Дистанційні освітні технології знайшли своє застосування і на кафедрі променевої діагностики, терапії, медичної радіології та онкології ОНМед В. Основні зусилля кафедри і надалі будуть спрямовані на повнішу, адекватну цілям та завданням предмета, відеодемонстрації навчального процесу. Для педагогічного процесу дуже важливо, що при демонстраціях відеофільмів є можливість повтору зображення за необхідності, фіксації зображення на вузлових моментах. На кафедрі є певний банк даних у цьому напрямі, який постійно поповнюється. На кафедрі вже створено низку навчальних наукових відеофільмів, які також демонструють етапи операцій, сучасні методи діагностики, методи дослідження та ін. Вже з першого вступного заняття, при знайомстві студентів зі змістом предмета, методом його вивчення, вимогами, особливостями, що пред'являються до збору анамнезу, призначення діагностичних процедур, студенти на матеріалах відеофільмів, підготовлених

